

## ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

### Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Valeriu Doagă  
Tamara Chișca-Doneva  
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Miroslava Luchiancicova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni împotriva lui Ivan Luchiancicov și Miroslava Luchiancicova cu privire la încasarea datoriei, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Miroslava Luchiancicova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu și s-a menținut hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, prin care s-a admis integral acțiunea depusă de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni,

constată:

La 13 februarie 2017, banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni (în continuare BC „MAIB” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Luchiancicov și Miroslava Luchiancicova cu privire la încasarea datoriei, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 03 martie 2015, între BC „MAIB” SA și Ivan Luchiancicov a fost încheiat contractul de credit nr. S150043/489 în baza căruia prima a acordat celui din urmă un credit în sumă de 100 000 de lei cu termenul final de rambursare la 10 februarie 2020.

Totodată, în data de 03 martie 2015 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. S150043/489-a, prin care fidejutorul Miroslava Luchiancicova și-a asumat obligația să răspundă solidar cu debitorul Ivan Luchiancicov, în cazul în care acesta nu-și va onora obligațiile de rambursare a creditului, dobânzii pentru utilizarea acestuia și a altor plăți aferente creditului, rezultate din contractul de credit nr. S150043/489.

Sub acest aspect, reclamantul a evocat că Ivan Luchiancicov nu-și onorează obligațiile născute în baza contractului de credit nr.S150043/489 din 03 martie 2015, fapt prin ce încălcă clauzele acestuia, și anume pct.2.5.1. Astfel, conform

calculului datoriei din data de 15 iunie 2016, datoria lui Ivan Luchianciov constituie suma de 100 719,05 lei.

Respectiv, în data de 14 iulie 2016, în adresa debitorului și a fidejutorului au fost expediate cererile de soluționare prealabilă nr.2424-16/PfB și nr. 2425-16/PfB, prin care li s-a comunicat necesitatea achitării datoriei în termen de 7 zile calendaristice. Însă, cererile adresate au rămas fără răspuns.

Astfel, reclamantul a menționat că, prin neexecutarea în termen a obligațiilor financiare, Ivan Luchianciov și Mirosłava Luchianciovă au încălcat grav interesele BC „MAIB” SA, precum și legislația privind executarea obligațiilor.

În această ordine de idei, reclamantul BC „MAIB” SA a solicitat încasarea în mod solidar de la Ivan Luchianciov și Mirosłava Luchianciovă în beneficiul său a datoriei în sumă de 100 719,05 lei și compensarea taxei de stat în cuantum de 3 021,57 de lei.

La 19 iulie 2017, reclamanta BC „MAIB” SA, reprezentată de avocatul Vera Ursu a depus cerere de completare a pretențiilor și temeiurilor acțiunii, invocând că în conformitate cu calculul datoriei, cu situația la 04 iulie 2017, datoria a fost majorată fiind calculate suplimentar penalități și dobânzi.

Astfel, reclamantul BC „MAIB” SA, reprezentată de avocatul Vera Ursu a solicitat încasarea în mod solidar de la Ivan Luchianciov și Mirosłava Luchianciovă a datoriei în sumă de 130 621,99 de lei și compensarea taxei de stat în cuantum de 3 918,65 de lei (f.d. 52-53).

Prin hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central, s-a admis integral acțiunea depusă de BC „MAIB” SA, s-a încasat în mod solidar de la Ivan Luchianciov și Mirosłava Luchianciovă în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA suma de 130 621,99 de lei cu titlu de datorie și suma de 3 918,65 de lei cu titlu de taxă de stat, iar în total suma de 134 540,64 de lei (f.d. 110, 114-119).

Prin decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Mirosłava Luchianciovă, reprezentată de avocatul Petru Răileanu și s-a menținut hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central (f.d. 157, 158-163).

Prima instanță și instanța de apel și-au argumentat concluziile prin faptul că, nici debitorul principal Ivan Luchianciov, nici fidejutorul Mirosłava Luchianciovă nu și-au onorat obligațiile față de BC „MAIB” SA în baza contractului de credit nr. S150043/489 din 03 martie 2015. Prin urmare, aceștia trebuie să răspundă solidar față de creditor.

La fel, instanțele inferioare au apreciat ca fiind neîntemeiat argumentul privind tardivitatea acțiunii în partea fidejutorului. Or, prin prisma articolului 1170 alin. (2) din Codul civil, precum și conform clauzelor contractului de fidejusiune nr. S150043/489-a din 03 martie 2015, termenul pentru care a fost instituită fidejusiunea este nedeterminat. Respectiv, termenul de un an de zile, indicat în norma citată, după natura sa nu este un termen de prescripție, ci este un termen de existența a obligației accesorii – a fidejusiunii, înăuntrul căruia fidejutorul rămâne obligat față de creditor. În speță, însă, fidejutorul Mirosłava Luchianciovă a calculat greșit termenul de un an de zile urmează a fi calculat din momentul survenirii ultimei date scadente a obligației aferente creditului neachitat, și anume din 10 ianuarie 2016. Or, în sensul articolului 1170 alin. (2) din Codul civil, prin „obligație garantată” se subînțelege obligația integrală (în mărime totală), dar nu obligația pentru fiecare rată în particular.

Totodată, instanțele de fond au conchis că este neîntemeiat argumentul Miroslovei Luchiancicova precum că se consideră reziliat contractul de fidejusiune, pentru nerespectarea de către creditor a clauzei de la pct. 2.2. b), și anume pentru nerespectarea obligației de informare de către creditor. Or, din materialele dosarului rezultă că prin somația nr. 2425-16/PfB din 14 iulie 2016, fidejutorul a fost informat despre faptul că debitorul Ivan Luchiancicov nu-și onorează obligațiile contractuale privind rambursarea creditului. Cu atât mai mult că, potrivit pct. 2.3.b) al Contractului de fidejusiune, debitorul Ivan Luchiancicov și-a asumat obligația de a informa fidejutorul despre restanța la plata ratelor creditare.

La 09 decembrie 2018, Miroslava Luchiancicova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu a declarat recurs împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 175-178 recto-verso, 194).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele faptice ale cauzei și etapele procesuale de examinare a cauzei, menționând că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel.

În acest sens, reprezentantul recurentei a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că ultima dată scadentă a obligației aferente creditului neachitat a survenit la 10 ianuarie 2016, iar reclamantul a depus acțiunea în judecată la 13 februarie 2017. Prin urmare, sub efectul legii, fidejusiunea a încetat de drept la 11 ianuarie 2017, iar cerințele reclamantului în partea încasării datoriei din contul fidejutorului urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a lăsat fără apreciere faptul că, prin scrisoarea din 19 iulie 2017, ca răspuns la somația nr. 2425-16 din 14 iulie 2016, Miroslava Luchiancicova a comunicat SRL „PfB Legal Consulting”, care este reprezentant al creditorului BC „MAIB” SA, că nu este de acord cu cerințele înaintate de a achita în termen de 7 zile suma de 100 719,05 lei. Prin aceeași scrisoare a informat despre rezilierea unilaterală a contractului de fidejusiune nr. S150043/489-a din 03 martie 2015, motivând că creditorul a încălcat pct. 2.2. a) și 2.2. b) al contractului de fidejusiune, și anume omiterea de către debitor a angajamentelor asumate, fapt care a determinat lipsa totală de informare și limitarea fidejutorului în întreprinderea a careva măsuri de prevenire a situației create.

În această ordine de idei, recurenta Miroslava Luchiancicova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu a solicitat admiterea recursului; repunerea în termen a cererii de recurs; casarea integrală a deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 13 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă acțiunea depusă de BC „MAIB” SA în privința Miroslovei Luchiancicova.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi vs Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauzele Marc Brauer vs Germania, 1 septembrie 2016, § 34; Miessen vs Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić vs Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii vs Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard vs Franta, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag vs Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 1 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard vs Franta, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, § 16; Tence vs

Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov vs Ucraina, 3 aprilie 2008, § 41; Ustimenko vs Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată Miroslavei Luchiancicova și reprezentantului acesteia, avocatului Petru Răileanu, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca hotărârea judecătorească.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b<sup>1</sup>) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a<sup>1</sup>) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

*In concreto* motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depuse de Miroslava Luchiancova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel (f.d. 128-131 recto-verso). Astfel se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel, iar drept consecință argumentele conținute în aceasta nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate a instanței de recurs, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

Sub acest aspect urmează a se evidenția faptul că, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Miroslava Luchiancova, reprezentată de avocatul

Petru Răileanu nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii și reprezentantului acesteia cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Miroslava Luchiancicova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Miroslava Luchiancicova a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Miroslava Luchiancicova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Miroslava Luchiancicova, reprezentată de avocatul Petru Răileanu împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe

acțiuni împotriva lui Ivan Luchianciov și Miroslava Luchiancova cu privire la încasarea datoriei, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic